

Vai trò của kỹ năng số đối với sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh

Mai Thị Thanh*

*Trường ĐH Tài Nguyên và Môi trường Hà Nội

Abstract: In the era of the 4.0 industrial revolution, digital skills are very important for students. Training digital skills for students will help them gain more knowledge to apply in life, study, and practice so that they can be confident when they graduate and work. Understanding the role of digital skills for students in general and English language students in particular, training institutions need to coordinate training and learning to improve digital skills right at school. At the same time, improve students' understanding of the nature of digital skills. However, there are still many limitations in terms of facilities to help students access digital skills.

Keywords: Digital skills, student.

1. Đặt vấn đề

Trong Cách mạng công nghiệp (CMCN) 4.0 thì kỹ năng số (KNS) là nội dung rất quan trọng đối với mỗi chúng ta, đặc biệt là sinh viên (SV). Rèn luyện KNS cho SV sẽ giúp các em có thêm kiến thức vận dụng vào đời sống, học tập, rèn luyện để từ đó vững vàng khi ra trường làm việc. Vì vậy, rèn luyện KNS là nội dung sẽ được SV thực hiện thường xuyên, liên tục. Đây là những thách thức đối với SV nói chung và SV ngành Ngôn ngữ Anh nói riêng.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm cơ bản

Theo định nghĩa của UNESCO, KNS là “một loạt các khả năng sử dụng các thiết bị kỹ thuật số, ứng dụng truyền thông và mạng để truy cập, quản lý và chia sẻ thông tin”. Những kỹ năng (KN) này cho phép chúng ta tạo và chia sẻ nội dung số, giao tiếp, cộng tác và giải quyết các vấn đề để tự hoàn thiện bản thân trong cuộc sống, học tập, công việc và các hoạt động xã hội.

Hiểu một cách đơn giản, KNS bao gồm mọi khả năng giúp chúng ta làm việc hiệu quả trong thế giới số. Ví dụ, biết cách gửi email hoặc tải tệp lên bộ lưu trữ đám mây là những KNS cơ bản. Trong bối cảnh hiện nay, các công ty không chỉ yêu cầu nhân viên biết một vài KNS mà cần có một bộ KN toàn diện. Khi công nghệ trở thành phần cốt lõi của cuộc sống, KNS đã trở thành yêu cầu bắt buộc để đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động.

Hiện T.Ư Đoàn đã tham mưu Chính phủ xây dựng Đề án “Nâng cao năng lực số cho thanh thiếu niên Việt Nam”, trong đó, xác định 5 nhóm KNS các bạn trẻ cần có, gồm: năng lực sử dụng thiết bị phần mềm; khai thác sử dụng dữ liệu đảm bảo an toàn thông tin; năng lực giao tiếp trên môi trường mạng; năng lực học tập trên môi trường số và năng lực sáng tạo trên không gian số.

Ngày nay, các KNS cần thiết ở nơi làm việc đã tiên tiến hơn rất nhiều và các công ty mong đợi đại đa số nhân viên của mình có được tất cả chứ không chỉ một số ít được chọn. Công nghệ là trung tâm cuộc sống của chúng ta và khi sự phụ thuộc của chúng ta vào internet và truyền thông kỹ thuật số ngày càng tăng, lực lượng lao động phải theo kịp nhu cầu KN ngày càng tăng.

2.2. Những KNS dành cho SV như:

Phần mềm văn phòng số. Thành thạo các phần mềm văn phòng số như Microsoft Word, Excel, PowerPoint, Google Docs, Sheets, Slides,... giúp nhân viên tăng năng suất làm việc, cải thiện khả năng giao tiếp, truy cập và quản lý thông tin hiệu quả, đồng thời giải quyết vấn đề một cách sáng suốt. KN quan trọng này mở ra nhiều cơ hội việc làm hấp dẫn trong thị trường lao động hiện nay.

Phân tích dữ liệu. Giải thích dữ liệu từ nguồn tài liệu phong phú cũng là một KNS quan trọng đối với nhân viên. Trong khi các nhà bán lẻ có thể tập trung vào việc diễn giải dữ liệu từ hệ thống điểm bán hàng hoặc các ưu đãi như phiếu giảm giá hoặc chương trình khen thưởng, thì các công ty cung cấp dịch vụ có thể tập trung vào các số liệu như lượng khách hàng tiềm năng và lưu lượng truy cập trang web. Các ngành sử dụng phân tích dữ liệu để tạo chiến lược cho các lĩnh vực như dịch vụ khách hàng hoặc quảng cáo, năng lực về KN này có thể tăng cơ hội việc làm sử dụng khoa học dữ liệu của nhân viên.

Tiếp thị nội dung số. Trong môi trường số hiện đại, tiếp thị nội dung số đóng vai trò then chốt trong việc thu hút khách hàng tiềm năng, xây dựng thương hiệu và thúc đẩy doanh số. KN này giúp nhân viên tạo nội dung hấp dẫn, phân phối hiệu quả, tương tác đúng cách và đo lường kết quả chính xác. Nhờ vậy, doanh nghiệp có thể gia tăng nhận thức thương hiệu, thu hút khách hàng tiềm năng, tối ưu hóa tỷ lệ chuyển

đổi và tiết kiệm chi phí marketing.

Tiếp thị qua email. Hiểu cách sử dụng liên lạc qua email trong kinh doanh là một KN kỹ thuật số quan trọng trong nhiều ngành. Các vị trí dịch vụ khách hàng, tiếp thị và lãnh đạo đều có thể sử dụng các KN giao tiếp mạnh mẽ để kết nối với khách hàng hiện tại và tiềm năng bằng cách sử dụng các bản tin kỹ thuật số, ưu đãi và cập nhật sản phẩm được gửi qua phần mềm email. Học các kỹ thuật để chia sẻ ưu đãi với người tiêu dùng và tâm lý liên quan đến việc thu hút sự chú ý của khách hàng là một phần của KN này.

Quản lý dự án kỹ thuật số. Với sự phát triển bùng nổ của công nghệ và sự phụ thuộc ngày càng tăng vào các nền tảng kỹ thuật số, nhu cầu quản lý hiệu quả các dự án liên quan đến công nghệ ngày càng cao. KN quản lý dự án kỹ thuật số cung cấp cho cá nhân khả năng lên kế hoạch, tổ chức, điều phối và kiểm soát các dự án kỹ thuật số một cách hiệu quả, đảm bảo hoàn thành mục tiêu đúng thời hạn, ngân sách và chất lượng.

Thương mại điện tử. Sự gia tăng cơ hội bán lẻ trực tuyến cho người tiêu dùng đã dẫn đến nhu cầu cần thêm nhân viên có KN thương mại điện tử. Tìm hiểu các sắc thái của giao dịch kinh doanh trực tuyến là một khả năng quan trọng đối với những nhân viên làm việc trong lĩnh vực thiết kế phần mềm, trải nghiệm người dùng, tiếp thị và dịch vụ khách hàng. Thương mại điện tử cũng đã trở thành một phần thiết yếu của ngành tài chính với sự gia tăng ứng dụng công nghệ cho các dịch vụ ngân hàng và đầu tư trực tuyến.

Thiết kế trải nghiệm người dùng. Nền tảng kỹ thuật số ngày càng đóng vai trò quan trọng trong mọi khía cạnh đời sống, từ giao tiếp, mua sắm đến học tập và làm việc. Để tạo ra những trải nghiệm trực tuyến hiệu quả và thu hút người dùng, việc thiết kế UX đóng vai trò then chốt trong việc thấu hiểu hành vi, nhu cầu và mong muốn của người dùng, từ đó tạo ra các giao diện và tương tác dễ sử dụng, thân thiện và đáp ứng nhu cầu của họ. Vì vậy, việc trang bị KN thiết kế UX là vô cùng quan trọng cho bất kỳ ai muốn thành công trong môi trường số hiện nay.

Lập trình máy tính cơ bản. Kiến thức cơ bản về các ngôn ngữ mã hóa máy tính phổ biến là KN được nhiều nhà tuyển dụng yêu cầu. Học cách viết mã cho các ứng dụng web và lập trình máy tính có thể giúp mỗi cá nhân tìm thấy cơ hội trong nhiều ngành khác nhau và nâng cao giá trị của mình với tư cách là một ứng viên xin việc. Mã hóa cũng là một phần quan trọng của các công nghệ mới nổi như trí tuệ nhân tạo và thực tế tăng cường. Điều này có thể khiến nó trở thành một KN có lợi cho các cơ hội nghề nghiệp trong tương lai, bởi sự phát triển phần mềm ngày càng vượt trội trong nhiều

ngành công nghiệp.

Điện toán đám mây. Nền tảng đám mây cho phép doanh nghiệp thu thập, lưu trữ và chia sẻ lượng lớn dữ liệu. Nhân viên cũng sử dụng hệ thống phần mềm dựa trên đám mây để cộng tác từ xa. Phát triển năng lực sử dụng nền tảng đám mây là một khả năng quan trọng ở nơi làm việc thuộc nhiều ngành. Điện toán đám mây chuyên sâu là một cấp độ KN khác để nhân viên công nghệ thông tin phát triển.

Video. Video đã phát triển từ một hình thức giải trí đơn thuần thành một phương tiện truyền tải nội dung chính trên mạng xã hội. YouTube hiện là một nền tảng mạnh mẽ và có sức ảnh hưởng, trong khi các mạng như TikTok và Instagram đã cải tiến video cho phép những nhà sáng tạo nội dung thỏa sức phát triển. Tại sao video lại phổ biến đến vậy? Với việc người dùng điện thoại thông minh ngày càng trẻ hơn, video cũng là nội dung dễ tiêu thụ hơn các định dạng khác, ví dụ như một bài đăng trên blog. Nó cũng thú vị hơn và hấp dẫn với thế hệ Millennials. Bằng cách kết hợp sức mạnh cảm xúc của video trên mạng xã hội với phạm vi tiếp cận và phạm vi của quảng cáo kỹ thuật số, có thể khai thác thị trường ngày càng gia tăng của những người tiêu dùng gắn kết.

2.3. Tầm quan trọng của KNS đối với SV ngành ngôn ngữ Anh

Cuộc CMCN 4.0 đang diễn ra với tốc độ nhanh chóng, mang lại nhiều cơ hội giúp doanh nghiệp phát triển vượt bậc. Lúc này, các nhà lãnh đạo có thể nhìn thấy những tác động tích cực từ việc chuyển đổi số, đặc biệt là nguồn nhân lực số rõ ràng hơn bao giờ hết. Đặc biệt, dưới “cú hích” của đại dịch COVID-19, việc thay đổi môi trường làm việc đã gia tăng nhu cầu về lực lượng lao động có khả năng ứng dụng công nghệ linh hoạt. Bởi nhờ đó, các doanh nghiệp mới có thể đứng vững và phát triển, bất chấp những biến động lớn trên thị trường. Tầm quan trọng của KNS có thể thấy cụ thể như:

Nâng cao khả năng tiếp cận thông tin. Nhờ KNS, mỗi cá nhân có thể dễ dàng tiếp cận kho tàng thông tin khổng lồ trên internet. Thay vì phụ thuộc vào sách vở truyền thống, họ có thể tìm kiếm thông tin qua các công cụ tìm kiếm như Google, Bing, Yahoo,... chỉ với vài cú nhấp chuột. KNS cũng giúp đánh giá độ tin cậy của thông tin thông qua việc phân tích nguồn gốc, so sánh với các nguồn khác và kiểm tra tính xác thực.

KNS cho phép sử dụng thông tin một cách hiệu quả. Mọi người có thể lưu trữ thông tin quan trọng, chia sẻ thông tin hữu ích với người khác và tạo ra nội dung mới dựa trên nền tảng kiến thức đã thu thập.

Giao tiếp và kết nối. KNS giúp thu hẹp khoảng cách địa lý, kết nối con người với nhau dễ dàng hơn

thông qua mạng xã hội, email, tin nhắn,... Việc giao tiếp thuận lợi giúp duy trì mối quan hệ với bạn bè, gia đình, đồng nghiệp, mở rộng mạng lưới quan hệ và tạo cơ hội cho sự hợp tác, chia sẻ.

Nâng cao năng suất làm việc. Trong môi trường làm việc số, việc sử dụng thành thạo các công cụ và phần mềm tin học để tự động hóa các tác vụ, giúp tiết kiệm thời gian và nâng cao hiệu quả công việc. Nhờ vậy, nhân viên có thể tập trung vào những công việc đòi hỏi tư duy sáng tạo và chuyên môn cao hơn.

Tham gia vào nền kinh tế số. KN quan trọng này là yếu tố tiên quyết để hòa nhập vào nền kinh tế số. Nhờ KNS, con người có thể truy cập các dịch vụ công trực tuyến, thanh toán hóa đơn, mua sắm, giải trí và tận dụng nhiều tiện ích khác mà nền kinh tế số mang lại. Thiếu hụt KNS sẽ khiến cá nhân bị lạc hậu, bỏ lỡ cơ hội và gặp khó khăn trong việc hòa nhập vào dòng chảy phát triển của nền kinh tế số.

Phát triển bản thân. Nhờ internet, mỗi người có thể tiếp cận kho tàng tri thức khổng lồ với chi phí thấp và thời gian linh hoạt. Việc học tập trực tuyến, tham gia các khóa học online, hay tự nghiên cứu qua các tài liệu số giúp nâng cao trình độ chuyên môn, cập nhật xu hướng mới, bồi dưỡng kiến thức cho bản thân.

Sử dụng thành thạo các công cụ văn phòng, phần mềm chuyên dụng và nền tảng giao tiếp trực tuyến cũng giúp cá nhân hoàn thành công việc nhanh chóng, chính xác, chuyên nghiệp hơn. KNS cũng hỗ trợ làm việc nhóm hiệu quả, quản lý thời gian hợp lý, tự động hóa các tác vụ đơn giản, tiết kiệm thời gian và công sức.

Hội nhập quốc tế. KNS góp phần giúp xóa nhòa rào cản ngôn ngữ và văn hóa, kết nối con người trên toàn thế giới với nhau. Thông qua đó, mỗi cá nhân có thể giao tiếp, hợp tác và mở rộng cơ hội học tập, làm việc, phát triển bản thân trong môi trường quốc tế.

2.4. Một số giải pháp nhằm phát triển KNS đối với SV ngành ngôn ngữ Anh.

Trong bối cảnh cả thế giới và Việt Nam đang tiến vào cuộc CMCN 4.0, thì những SV đang ngồi trên ghế giảng đường, những người đang nỗ lực chuẩn bị hành trang kiến thức để lập thân, lập nghiệp không thể đứng ngoài cuộc. Theo các chuyên gia, cuộc CMCN 4.0 sẽ biến đổi cách sống, làm việc và giao tiếp của toàn nhân loại theo hướng hoàn toàn mới. Trung tâm của cuộc CMCN 4.0 là công nghệ thông tin (bản chất là trí tuệ nhân tạo) và Internet kết nối vạn vật, không chỉ giúp con người giao tiếp với con người, mà còn là con người giao tiếp với máy, con người giao tiếp với đồ vật và đồ vật giao tiếp với nhau. Vì thế, ngay từ trên giảng đường đại học, SV phải chủ động tích lũy tri thức về công nghệ thông tin, chủ động cập nhật kịp thời và ứng dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật

mới nhất của thế giới vào học tập, cuộc sống. Đặc biệt, việc rèn luyện KNS phải được trau dồi thường xuyên và liên tục, qua đó rèn luyện bản thân mỗi ngày, như vậy mới có cơ hội cạnh tranh việc làm sau khi ra trường và mở ra cánh cửa khi bước vào sân chơi toàn cầu hóa.

Các trường đại học cần không ngừng nâng cao KN, văn hóa ứng xử và phản ứng với các tình huống khác nhau trên môi trường internet. Qua đó, rèn luyện cho SV luôn có ý thức khi tham gia môi trường Internet với nguyên tắc: Không nên lập nhóm, hội để nói xấu, công kích lẫn nhau; Không đăng tải, chia sẻ thông tin có thể gây xúc phạm, làm mất uy tín, danh dự cá nhân của người khác hoặc làm ảnh hưởng quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; Không khai thác trái phép dữ liệu cá nhân của người khác cho mục đích thương mại, hoặc các mục đích khác. Đặc biệt là không hòa theo đám đông chia sẻ, nhận xét, phê bình trước một thông tin, sự kiện khi chưa hiểu rõ về vụ việc đó, hoặc không có căn cứ để khẳng định sự kiện đó là có thật; Không cổ xúy, tiếp tay cho các trào lưu lệch lạc, thiếu văn hóa, gây phản cảm, bị xã hội lên án...

Bên cạnh đó, SV cũng thường xuyên được rèn luyện KN tìm kiếm thông tin trên Internet. Các thông tin này rất đa dạng và có thể đúng, cũng có thể sai hoặc chưa đầy đủ, do đó cần phải tìm kiếm thông tin từ nhiều nguồn khác nhau và sau đó mới so sánh, tổng hợp để có được kết quả như mong muốn. Chính vì thế, phương pháp tìm kiếm thông tin trên Internet được xem là một KN vô cùng quan trọng.

3. Kết luận

Trong thời đại CMCN 4.0 thì KNS là nội dung rất quan trọng đối với những SV. Rèn luyện KNS cho SV sẽ giúp các em có thêm kiến thức vận dụng vào đời sống, học tập, rèn luyện để từ đó vững vàng khi ra trường làm việc. Nắm bắt được vai trò của KNS với SV nói chung và SV ngành ngôn ngữ Anh nói riêng, các cơ sở đào tạo cần phối hợp rèn luyện, học tập nâng cao KNS ngay trên ghế nhà trường. Đồng thời, nâng cao sự hiểu biết cho SV về bản chất của KNS.

Tài liệu tham khảo

1. Học viện quản lý Pace (2024), *KNS là gì? Vai trò & 12 cách nâng cao KNS*, <https://www.pace.edu.vn/tin-kho-tri-thuc/ky-nang-so-la-gi>
2. Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (2021), *Ra mắt khung năng lực số dành cho SV*, <https://ussh.vnu.edu.vn/vi/news/khoa-hoc/ra-mat-khung-nang-luc-so-danh-cho-sinh-vien-20961.html>
3. Duy Nguyễn (2019), *Rèn luyện KNS cho SV*, Báo Lâm Đồng online, <https://baolamdong.vn/xahoi/201911/ren-luyen-ky-nang-so-cho-sinh-vien-2972054/>